

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 107 din 28.02.2023

Dosarul nr. 372/2022

Petiție nr. 3933/03.06.2022

Petentă: Fundația Szekler Monitor

Reclamat: ..

Obiect: afirmații discriminatorii cu privire la maghiari în spațiul public.

I. Numele, domiciliul și sediul părților

Numele și domiciliul petentei

1. Fundația Szekler Monitor – Monitorul Secuiesc

Numele și sediul reclamatului

2. .. –.

II. Citarea părților

3. În temeiul art. 20, alin. 4 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată (în continuare O.G. nr. 137/2000), s-a îndeplinit procedura de citare sens în care au fost emise adresele nr. 3933/28.06.2023 și nr. 4504/28.06.2022 .

4. Procedura legal îndeplinită.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentei

5. Prin petiția înregistrată la CNCD cu nr. 3933/03.06.2022, petenta Fundația Szekler Monitor – Monitorul Secuiesc reclamă faptul că reclamatul .. a facilitat exprimarea de mesaje denigratoare la adresa comunității maghiare pe rețeaua de socializare Facebook prin publicarea unui text discriminatoriu și instigator, postare ce a fost comentată de foarte multe persoane.

6. În motivarea petiției, petentul arată faptul că, în data de 19.05.2022, reclamatul a postat pe pagina sa Facebook un text, prin care a prezentat o situație nereală, respectiv:

"Continuă sfidarea UDMR la Târgu Mureș! Poliția Locală inscripționată în limba maghiară! Întrucât primarul " independent" .. ..nu dorește să fie mai prejos, a preluat exemplul administrației șovine din Odorheiul Secuiesc și a început inscripționarea în limba maghiară a mașinilor din cadrul Poliției Locale "

Deși orașul are nenumărate nevoi și duce lipsă de investiții sau modernizări, atât știu primarii UDMR să facă: provocări ordinare și marcarea teritoriului în sens etnic! Totul cu largul concurs al PSD și PNL, slugile UDMR !

În ce țară am ajuns să trăim ”.

Alăturat acestui mesaj, reclamatul a postat o poză în care se relevă un autoturism pe care este inscripționat în limba maghiară "Helyi Rendőrség"- Poliția Locală.

7. Petenta precizează faptul că, în raport de prevederile Codului administrativ, în localitățile unde mai mult de 20% dintre locuitori aparțin unei minorități naționale, orice informație de interes public trebuie publicată/afișată și în limba acelei minorități. În acest context, petenta arată faptul că Municipiul Târgu Mureș este o localitate unde aproape jumătate dintre locuitori aparțin minorității maghiare, aspect în raport de care informațiile de interes public sunt prezentate bilingv. Astfel, inscripționările pe autoturismele care deserveșc serviciilor publice au fost revopsite și inscripționate bilingv, pe o latură în limba română iar pe cealaltă în limba maghiară.

8. Petenta arată că imediat ce autoturismele inscripționate bilingv au apărut în oraș, câțiva cetățeni aparținând comunității românești din oraș s-au scandalizat, sens în care au publicat pe diverse platforme fotografii cu autoturismele reinscripționate, sugerând că ar fi nelegal inscripționate doar în limba maghiară.

9. Se arată că în acest context, reclamatul care deși locuiește în Brașov este deputat de Mureș, fără o cercetare în prealabil asupra situației de fapt, a publicat pe pagina sa de Facebook o postare prin care prezentat fapta de a respecta legea, drept provocare ordinară, preluând un exemplu de la administrația șovină de la Ordorheiu Secuiesc, făcând practic aluzie la o situație pretins similară celei despre care a simțit nevoia să posteze, în acest fel instigând în mod deliberat urmăritorii acestuia.

10. Petenta apreciază că reclamatul a făcut în mod deliberat afirmații faptic neadevărate respectiv defăimătoare, folosindu-și reputația de parlamentar pentru a induce în eroare cititorii, care dând crezare celor postate de reclamat, au generat comentarii publice defăimătoare precum :

”- Se joacă cu focul...Luați măsuri

Asemenea batjocură la daresa țării

Expulzați din țară!

Obrăznicia lor e fără margini!

Incredibil, ce tupeu jegos, câtă nesimțire!!!

Scandalos! Toleranța naște monștri

Ce naiba, suntem colonie unguerească?!?!

Când încălzești șarpele la sân m-ai devreme sau mai târziu te va mușca. Asta este udmr.

Le dăm m#ie

Voi vreți război civil, javrelor?”.

11. În contextul comentariilor prezentate parțial, petenta învederează faptul că postarea reclamatului a primit peste 800 de aprecieri, 283 de comentarii și 478 de distribuiri, apreciind că persoana reclamată, prin textele publicate pe pagina sa de Facebook, instigă urmăritorii săi împotriva unui drept constituțional al comunității maghiare din România.

12. Petenta arată că, prin comportamentul manifestat în public prin postările sale pe rețeaua Facebook (care este considerat spațiu public), reclamatului vizează atingerea demnității, crearea unei atmosfere de intimidare, ostilă, degradantă, umilitoare, ofensatoare, îndreptate împotriva comunității cetățenilor de etnie maghiară, legat de apartenența lor la o anumită rasă, naționalitate, etnie, aspect ce intră sub incidența art. 15 din OG 137/2000 rep.

13. În completare, petenta apreciază că partea reclamată nu poate invoca în apărare aspectul că este doar deținătorul paginii de internet pe care au fost publicate textele care au stat la baza petiției formulate, întrucât:

13.1 dispozițiile art. 12 din Lg. 365/2002 (care transpune în legislația internă Directiva 2000/31/CE) privind derogarea de răspundere pentru furnizorii de servicii al societății informaționale presupun îndeplinirea anumitor condiții, așa cum rezultă și din practica CJUE, care prevede, că limitările răspunderii civile prevăzute la articolele 12-14 din Directiva 2000/31 nu vizează situația unui site al cărui proprietar are cunoștință despre informațiile care sunt publicate acolo și exercită controlul asupra acestora. De altfel din considerentul (42) al Directivei 2000/31 rezultă că derogările în materie de răspundere prevăzute de această directivă nu acoperă decât cazurile în care activitatea furnizorului de servicii prezintă un caracter pur tehnic, automat și pasiv, cea ce presupune că furnizorul respectiv nu cunoaște și nici nu controlează informațiile stocate pe site. În acest caz însă, se poate constata că persoana reclamată este administratorul acestei pagini de internet.

13.2. Pe de altă parte, raportat la obligațiile ce incumbă administratorului unui site pentru postările terților este relevantă pe lângă cel amintit mai sus și Hotărârea pronunțată de CEDO în cazul **Delfi contra Estonia**, ale cărei circumstanțe sunt la fel asemănătoare prezentei cauze.

14. Petenta solicită ca la adoptarea hotărârii vizând petiția formulată, Consiliul director să aibă în vedere și următoarele aspecte:

-Directivile Uniunii Europene în domeniu (ex. Directiva Consiliului 2000/43/CE, prin art. 15) și jurisprudența CEDO solicită statelor membre ale Consiliului Europei aplicarea de sancțiuni efective, proporționale și descurajante.

-Discriminarea vizează inclusiv o comunitate.

-Discriminarea rasială, conform jurisprudenței CEDO, este cea mai gravă formă de discriminare, care atinge inclusiv deplul la tratament uman (cauza **Moldovan și alții, nr. 2**).

- Persoana reclamată este politician. Legat de acest aspect invocăm decizia CEDO din cazul Feret vs. Belgia, în care Curtea a afirmat următoarele:

"Este crucial, ca politicienii, când se exprimă în public, să evite comentariile care ar putea alimenta intoleranța."

15. În acest context, petenta afirmă că, în cazul politicianilor, Consiliul trebuie să dea dovadă de o exigență sporită, în concordanță cu jurisprudența CEDO. De altfel, văzând ampla reacție trezită de acea inscripționare, se poate afirma că acest caz oricum are o însemnătate care trece dincolo de cazul în sine și, în opinia acestora, el merită tratat ca atare, pentru că sancționarea într-un mod corespunzător a reclamatului pentru afirmațiile sesizate va avea un efect benefic pentru întreaga societate.

16. În completarea memoriului, petenta arată faptul că partea reclamată este recidivistă, având această atitudine în mod constant, fapt pentru care a mai fost reclamată și sancționată de multe ori în ultimii ani. Consideră că prima dintre atribuțiile CNCD este prevenirea faptelor de discriminare, or asta presupune acordarea unor sancțiuni cu o forță suficientă de retenție pentru viitor, respectiv asigurarea ca informațiile privind acele sancțiuni să ajungă la cât mai mulți cetățeni. Având în vedere antecedentele persoanei reclamate, respectiv că are mii de susținători (conform datelor Facebook), în opinia petentei merită tratat ca atare și sancționat în mod corespunzător.

17. Petenta precizează faptul că persoana reclamată se folosește de funcția de deputat în parlamentul României contrar jurământului depus (să respecte legile țării, să apere libertățile fundamentale ale cetățenilor și să acționeze pentru binele public), demarând acțiuni antiminoritare, dând astfel mai multă credibilitate și consistență ideilor sale xenofobe.

18. Concluzionând, petenta solicită constatarea și sancționarea părții reclamate, acesta făcându-se vinovat de: discriminare, hărțuire, tratament degradant, propagandă naționalist-șovină, și de instigare la ură rasială sau națională, comise pe bază de apartenență la o comunitate etnică și solicită luarea următoarelor măsuri legale: constatarea și sancționarea fiecărei fapte în solidar, obligarea părții reclamate la îndepărtarea de pe pagina sa Facebook a acelei postări și a tuturor comentariilor care cad sub incidența OG 137/2000, și obligarea la publicarea în mass media a hotărârii adoptate.

19. În probațiune petenta a depus o serie de înscrisuri, constând în: solicitarea emisă către partea reclamată în data de 19.05.2022 via e_mail de ștergere a postării, Anexe privind postarea și comentariile postate pe rețeaua Facebook și care fac obiectul petiției.

20. La data de 13.07.2022 petenta a formulat și înaintat concluzii scrise înregistrate sub nr. 4884/2022 prin intermediul cărora a reiterat aspectele reclamate, învederând Colegiului director faptul că atât postarea reclamată cât și comentariile generate subzistă; mai mult decât atât, numărul comentariilor cât și numărul distribuțiilor a crescut, apreciind în acest sens că postarea reclamată a ajuns între timp la sute de alte persoane care, astfel, au fost dezinformate și manipulate.

Sușținerile reclamatului

21. Prin punctul de vedere depus cu adresa nr.4588/30.06.2022, reclamatul .. precizează că nu există nicio prevedere legală care să-l oblige să elimine comentariile postate de terțe persoane pe rețeaua de socializare Facebook, arătând în acest sens că responsabilitatea legală cu privire la comentariile terțelor persoane publicate pe rețeaua de socializare Facebook aparține exclusiv autorilor acestor comentarii și proprietarului acestui website. Facebook nu este proprietatea acestuia, prin urmare nu este responsabilitatea sa să modereze comentarii pe Facebook.

22. Reclamatul precizează faptul că petenta nu a indicat care sunt acele comentarii care încalcă legea, acesta manifestându-și dorința de a elimina acele comentarii imediat, însă, din cuprinsul corespondenței via e_mail, rezultă că petenta nu a dorit eliminarea acelor comentarii ci a dorit doar să-l hărțuiască cu sesizări nefondate.

23. Se precizează că petenta afirmă în mod mincinos că reclamatul ar fi formulat afirmația aferentă postării în sensul că cele mașini sunt inscripționate NUMAI în limba maghiară, când, în fapt, din textul postării din data de 19 mai reiese foarte clar faptul că acesta NU a susținut că acele mașini sunt inscripționate NUMAI în limba maghiară.

24. În completarea punctului de vedere, reclamatul antamează o serie de sentințe judecătorești care au stabilit că acesta nu a avut nicio obligație legală să modereze comentariile terților pe Facebook și că, atâta timp cât acesta nu se face vinovat de instigare la ură sau discriminare prin textele publicate, nu este vinovat de comentariile terților postate pe rețeaua de socializare Facebook.

25. Reclamatul solicită a se observa, în raport de „probele” depuse de petent în susținerea petiției, faptul că a făcut apel la un limbaj decent către cititorii paginii sale de Facebook, respectiv: *„Vă rog frumos să utilizați un limbaj decent. Nu sunt responsabil pentru*

comentariile injurioase. Facebook este spațiu public, fiecare răspunde pentru fapta sa. Vă mulțumesc!"

26. Partea reclamată apreciază însă că acest mod de inscripționare al acelor autoturisme este ilegal pentru că încalcă caracterul de limbă oficială de stat a limbii române. Textul în limba maghiară trebuie amplasat sub textul în limba oficială de stat pe acele mașini de poliție. În acest sens, reclamatul precizează că a remarcat și preocupările extrem de mărunte ale primarului UDMR din Târgu Mureș, un promotor al urii interetnice și al șovinismului maghiar, care a pierdut deja definitiv un proces care probează acest fapt.

27. Concluzionând, reclamatul precizează că exemplele de comentarii indicate de petentă în acuzare nu pot fi în niciun caz considerate discriminatorii la adresa comunității maghiare din România, aceste comentarii nu incită la discriminare sau la ura, ele exprimă cel mult o frustrare de moment a cetățenilor cu privire la o situație evident ilegală pusă în scenă de primarul UDMR din Târgu Mureș. Mai mult, acesta învederează faptul că cele câteva comentarii care conțineau un limbaj injurios, nu discriminatoriu sau incitator, au fost eliminate.

28. În probațiune, reclamatul a depus o serie de înscrisuri constând în Hotărârea civilă nr. 51 pronunțată de Curtea de Apel Brașov la data de 19.04.2019 în dosarul 399/64/2018, cât și recursul aferent acestei hotărâri, pronunțat de ICCJ – Decizia 2612/17.06.2020, Hotărârea 126/20.12.2019 pronunțată de Curtea de Apel Brașov în dosarul 438/64/2019, Sentința civilă nr. 30/01.04.2022 pronunțată de Curtea de Apel Târgu Mureș în dosarul 1/43/2022, capturi de ecran privind lista de cuvinte, expresii pe care reclamatul le-a droit ascunse de pe pagina sa de facebook.

IV. Motivele de fapt și de drept

29.Cadrul legal aplicabil. Drept național și internațional aplicabil/ jurisprudența

Prevederile legislative relevante în prezenta cauză sunt următoarele:

- **O.G 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare***
- **Ordinul nr.144/2008 privind procedura de soluționare a petițiilor și sesizărilor**
- **Constituția României – art. 16, art.20, art. 30, alin. 6 și 7**
- **Convenția Europeană a drepturilor omului – art.10 alin.2, art 14.**
- jurisprudență națională și internațională

Principiile de analiză

Curtea Constituțională a statuat în mod constat că „*principiul egalității implică un tratament egal pentru toți cetățenii aflați în situații egale*”.

Totodată, Curtea Constituțională a reținut că „*principiul egalității consacrat de art. 16¹ alin. (1) din Constituție nu presupune uniformitate, așa încât, dacă:*

- la **situații egale** trebuie să corespundă un **tratament egal**,
- la **situații diferite**, tratamentul juridic nu poate fi decât **diferit**.

Egalitatea părților nu exclude, ci chiar implică un tratament juridic diferențiat”.

Suntem în prezența unei posibile **discriminări directe** atunci când:

- o persoană este tratată în mod nefavorabil;

¹ Art.16 alin1 Constituția României:”Cetatenii sunt egali în fata legii și a autoritatilor publice, fara privilegii și fara discriminari.”

- prin comparație cu modul în care au fost sau ar fi tratate alte persoane aflate într-o situație similară;

- iar motivul acestui tratament îl constituie o caracteristică concretă a acestora, care se încadrează în categoria „*criteriului protejat*”.

Pentru existența discriminării directe trebuie îndeplinite cumulativ următoarele **condiții**:

- existența unui tratament diferențiat manifestat prin: orice deosebire, excludere, restricție sau preferință;

- existența unui criteriu de discriminare;

- existența unui raport de cauzalitate între criteriul de discriminare și tratamentul diferențiat;

- tratamentul diferențiat trebuie să aibă ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea, folosinței sau exercitării în condiții de egalitate a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a unui drept recunoscut de lege;

- existența unor persoane sau situații aflate în poziții comparabile.

Aplicarea principiilor la speță

30. În fapt, Colegiul director este chemat să se pronunțe asupra limitei libertății de exprimare fiind supusă analizei postarea părții reclamante efectuată prin intermediul platformei social-media Facebook, postare care a generat un val de comentarii care au conținut discriminator cât și posibile acuzații denigratoare la adresa comunității maghiare din România.

31. În drept, examinând conținutul petiției și legislația în vigoare, Colegiul director urmează a analiza modul în care declarația postată de reclamat, mesajul transmis de această postare către public, precum și eventuale comentariile survenite pe marginea postării, ar fi putut aduce atingere dreptului de imagine al comunității maghiare, prin lezarea demnității, astfel cum prevede art. 15 din OG nr. 137/2000, republicată.

32. În soluționarea prezentei sesizări apreciem că sunt incidente următoarele texte de lege: art. 10 și art. 14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale; art. 1 alin. (3), art. 16, art. 29 și art. 30 din Constituția României, revizuită în 2003; art. 2 alin. (1) și art. 15 din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare (în continuare OG nr. 137/2000).

33. Pe fond, Colegiul director este chemat să se pronunțe asupra raportului dintre libertatea de exprimare și dreptul la demnitatea persoanei, interzicerea discriminării raportată la aprecierile părții reclamante, obiect al prezentei sesizări. Analiza urmărește să stabilească dacă în acest caz s-a depășit limita libertății de exprimare și, în consecință, se impune o ingerință a statului prin aplicarea unei măsuri proporționale cu scopul urmărit.

34. Având în vedere necesitatea analizei limitei dintre libertatea de exprimare și dreptul la demnitate, Colegiul director s-a raportat la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (CEDO) prin care s-a stabilit un set de condiții pentru a fi acceptată o ingerință în dreptul de exprimare, elemente analizate în fiecare caz în parte adus la cunoștința CNCD.

35. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, pentru a fi acceptată o ingerință în dreptul de exprimare, aceasta trebuie:

- să fie prevăzută de lege (care la rândul ei trebuie să îndeplinească anumite calități: să fie previzibilă și accesibilă),

- să urmărească un scop legitim,

- să fie necesară într-o societate democratică și

- să fie proporțională cu scopul urmărit (Corneliu Bârsan, *Convenția europeană a drepturilor omului*, vol. I. Ed. C.H. Beck, București, 2005, p. 769-801).

Ingerința să fie prevăzută de lege

36. Prima cerință, cea a *existenței unei prevederi legale*, care să reglementeze ingerința statului în exercitarea dreptului libertății de exprimare este îndeplinită de art. 2, alin. (1) coroborat cu art. 15 din OG nr. 137/2000. Totuși, apreciem că aceste texte de lege trebuie coroborate cu art. 2, alin. (8) din OG nr. 137/2000 potrivit căruia „*prevederile ordonanței nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului la libera exprimare, a dreptului la opinie și a dreptului la informație*”. Apreciem că ambele texte normative sunt previzibile și accesibile, deși protejează o valoare fundamentală într-o societate democratică și sunt noțiuni care au și un caracter abstract.

Ingerința să urmărească un scop legitim

37. Raportat la scopul legitim urmărit prin posibila ingerință a statului în libertatea de exprimare, se urmărește protejarea demnității umane.

38. Protecția demnității unei persoane sau a unor grupuri constituie un scop legitim într-o societate democratică. Pentru a se produce o atingere, încălcare a demnității umane, ca drept constituțional protejat, declarațiile din mesajul postat, obiect al prezentei sesizări, ar trebui să întrunească:

- elementele unui comportament manifestat în public, având caracter de propagandă sau de instigare la ură pe criteriul convingerilor, ori

- elementele unui comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare îndreptate împotriva unei persoane sau a unui grup de persoane legat de apartenența la un grup – astfel cum prevede art. 15 din OG nr. 137/2000, republicată.

39. Colegiul director constată că primele două condiții (să existe o prevedere legală și să se urmărească un scop legitim) pentru a fi acceptată o ingerință a statului sunt îndeplinite.

Necesitatea ingerinței

40. Rămâne de competența Colegiului director să stabilească dacă interferența în libertatea de exprimare „*este necesară într-o societate democratică*”.

41. În acest demers, Colegiul director analizează dacă există motive „*relevante și suficiente*” care să justifice ingerința în libertatea de exprimare din perspectiva unei „*nevoi imperioase*” („*pressing social need*”).

42. Identificarea unei „*nevoi imperioase*”, respectiv necesitatea oricărei restricții privitoare la exercițiul libertății de exprimare trebuie să fie stabilită într-o manieră convingătoare, iar autorității naționale îi revine atributul evaluării existenței unei „*nevoi imperioase*” susceptibile de o anumită marjă de apreciere (Corneliu Bârsan, *Convenția Europeană a drepturilor omului*, Comentariu pe articole, Vol. I., Ed. All Beck, București, 2005, pag. 801.) În conformitate cu principiul subsidiarității, statele membre dispun de o „*margină de apreciere*” în stabilirea limitării libertății de exprimare. Autoritățile statelor membre au un contact direct și permanent cu realitățile sociale și sunt primele care se pronunță asupra existenței unei „*nevoi sociale presante*”. Marginea de apreciere se va stabili potrivit standardelor minime ale CEDO (vezi *Handyside v. United Kingdom* par. 48 și par. 49).

Elemente luate în considerare la stabilirea necesității ingerinței statului în libertatea de exprimare

43. Necesitatea restrângerii într-o societate democratică este elementul cel mai subiectiv în analiza CEDO. Având în vedere acest fapt, CEDO a elaborat un set de principii aplicabile în domeniu, dintre care sunt redate cele ce urmează:

a) libertatea de exprimare constituie unul din fundamentele esențiale ale societății democratice și una dintre condițiile de bază ale progresului societății și ale autorealizării individuale;

b) libertatea de exprimare nu vizează doar informațiile sau ideile primite favorabil sau considerate a fi inofensive sau indiferente, ci și cele care offensează, șochează sau incomodează statul sau orice parte a populației; acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și înțelegerii, fără de care nu poate exista o societate democratică; libertatea de exprimare are și excepții dar care trebuie interpretate în mod strict, iar necesitatea oricărei restrângeri trebuie stabilită în mod convingător;

c) exercitarea libertății de exprimare comportă obligații și responsabilități.

44. În scopul de a determina dacă substraturile mesajului comunicat prin postarea reclamată prin intermediul rețelei de socializare Facebook (obiect al prezentei sesizări), constituie instigare la ură prin care se încalcă dreptul la demnitate al persoanei publice, Colegiul director va examina: *obiectivul urmărit de partea reclamată, contextul în care a avut loc, conținutul afirmațiilor, rolul în societate al persoanei, autorul declarației publicată.*

Obiectivul urmărit de reclamat

45. Obiectivul urmărit de partea reclamată este important: a dorit aceasta să disemineze prin publicarea opiniei personale și informarea publicului cu privire la un subiect ori a dorit să prezinte persoana (minoritatea maghiară) într-o ipostază degradantă?

În acest punct, Colegiul director nu analizează intenția de a discrimina a părții reclamate, acest aspect nu are relevanță în stabilirea unei fapte de discriminare.

46. Colegiul director apreciază că, în speță, opinia personală a părții reclamate, postată prin intermediul paginii de socializare Facebook a avut rolul de a informa publicul cu privire la anumite aspecte administrative, respectiv inscripționarea în limba maghiară a autoturismelor folosite de Poliția Locală, scopul postării a fost acela de a informa opinia publică.

Contextul în care a fost făcută afirmația și conținutul acesteia

47. Postarea a fost făcută prin intermediul platformei de social-media Facebook, la data de 19.05.2022, având următorul conținut: *”Continuă sfidarea UDMR la Târgu Mureș! Poliția Locală inscripționată în limba maghiară! Întrucât primarul ” independent” .. ..nu dorește să fie mai prejos, a preluat exemplul administrației șovine din Odorheiul Secuiesc și a început inscripționarea în limba maghiară a mașinilor din cadrul Poliției Locale /Deși orașul are nenumărate nevoi și duce lipsă de investiții sau modernizări, atât știu primarii UDMR să facă: provocări ordinare și marcarea teritoriului în sens etnic! Totul cu largul concurs al PSD și PNL, slugile UDMR ! În ce țară am ajuns să trăim ”.*

48. Partea reclamată își exprimă propria opinie cu privire modul de inscripționare a autoturismelor folosite de Poliția Locală, scopul postării fiind de informare a publicului cu

privire la acest aspect. Postarea publicată de partea reclamată a avut zeci de reacții și distribuiri, precum și sute de comentarii.

53. Astfel, Colegiul director nu poate decât să constate faptul că în prezenta cauză nu s-a depășit sfera caracterului informativ care prezintă interes pentru opinia publică cu privire la opțiunea părții reclamate, neaducând atingere persoanei (comunității maghiare din România) dintr-o anumită latură contextuală, conținutul mesajului postat de reclamat fiind considerat unul informativ.

54. Postarea reclamată este subiectivă, reclamatul prezintă prin prisma propriei opinii modul în care autoritatea locală a inscripționat autoturismele folosite de Poliția Locală, apreciind că subiectul este de interes pentru următorii săi.

55. Postarea a generat numeroase comentarii și mesaje din partea publicului urmăritor, unele comentarii având o anumită atitudine la adresa liderilor și politicienilor etnici maghiari, mesajele și comentariile provenite de la terți fiind de exprimare a unor păreri proprii privind modalitatea de acțiune politică a acestor persoane.

Rolul în societate al persoanei, autor al afirmațiilor

56. Din perspectiva analizei limitelor libertății de exprimare, rolul, poziția autorului textului din care rezultă declarațiile supuse controlului este determinantă. Autorul declarației postate este deputat ales din partea Alianței pentru Unirea Românilor (AUR) și președinte al ADEC - Asociația Civică pentru Demnitate în Europa. Partea reclamată este un personaj recunoscut în social-media ca jurnalist, blogger și activist civic, fiind o persoană implicată în activitatea de păstrare și promovare a tradițiilor și valorilor românești și a istoriografiei naționale, cu o carieră de formator de opinie și de reprezentant al unor grupări civice.

57. Libertatea de exprimare este prețioasă pentru orice persoană dar, în mod deosebit, are un caracter indispensabil pentru persoanele care sunt în categoria politicienilor, formatorilor de opinie, cu activitate vastă în domeniul politic, cultural, social etc. Este esențial pentru persoanele din această categorie să evite comentariile care pot răspândi și pot conduce la creșterea intoleranței atunci când se exprimă în spațiul public.

Modul în care au fost făcute afirmațiile

58. Colegiul director urmează a analiza modul în care au fost făcute afirmațiile și comentariile din postarea respectivă. Declarația părții reclamate postată pe rețeaua de socializare Facebook are un subiect abordat din punct de vedere administrativ. Mesajul postat prezintă o percepție personală a autorului, surpinsă din perspectiva acestuia, reclamatul prezentând un punct de vedere și susținând la nivel propriu modul de inscripționare a autoturismelor Poliției Locale.

59. Postarea părții reclamate pe platforma de social-media Facebook a dat naștere unei serii întregi de comentarii cu privire la subiectul abordat, unele dintre acestea într-o manieră mai puțin potrivită cu contextul și mai puțin necesar a fi folosite. De asemenea, se reține și faptul că partea reclamată a ținut cont și a eliminat anumite comentarii în funcție de ordinea și volumul acestora sau de cuvinte cheie (reclamatul depunând la dosarul cauzei o captură de ecran prin care atestă faptul că și-a gestionat contul de pe platforma de social media, inserând un filtru de ștergere/ascundere a unor expresii defăimătoare ori instigatoare (fila 46 dosar).

60. Colegiul director apreciază că mesajul transmis prin textul postat nu este una dintre cele mai favorabile declarații, însă opinia proprie a părții reclamate nu este de natură a atinge o limită prin care să se încalce un drept fundamental, astfel încât *dreptul la libertatea de exprimare să devină secundar*.

61. Una din principalele caracteristici ale democrației constă în posibilitatea pe care aceasta o oferă de a rezolva prin dialog, fără a se recurge la violență, problemele pe care le are de soluționat un stat, *chiar și atunci când acestea sunt extrem de dificile sau stânenitoare, iar democrația se „hrănește” din libertatea de exprimare*. Marginea de apreciere a statelor este semnificativ redusă (îngustă) atunci când autorul declarației este un autor cunoscut, o persoană politică ori este un formator de opinie, opiniile formulate având un larg impact.

62. Din analiza afirmațiilor autorului nu rezultă faptul că ar exista intenția acestuia de a leza demnitatea minorității maghiare din România sau crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant ori ofensiv la adresa acesteia sau la adresa organizațiilor minorității naționale și a limbii maghiare.

63. Cu privire la comentariile provenite de la terții utilizatori, exprimate pe seama textului publicat cât și a fotografiilor publicate odată cu acesta, este necesar a se menționa faptul că postarea respectivă a fost publică, viziunea conținutului și a comentariilor fiind accesibilă oricărui doritor, având astfel un caracter public. Referitor la identitatea persoanelor care au postat comentarii, aceasta este declarată la crearea contului pe platforma de socializare iar modalitatea de moderare a comentariilor include respectarea unui echilibru al libertății de exprimare privitor la observațiile sau adnotările generate de cititori. În ceea ce privește opiniile exprimate în comentarii de către terțe persoane, se apreciază că unele interpretări și comentarii în expunerea părerii publicului nu sunt cele mai binevenite, însă acestea nu pot fi puse în sarcina părții reclamate și nu atrage răspunderea autorului cu privire la postările publicului.

64. Față de aspectele învederate de partea reclamată, prin punctul de vedere formulat în cauză, respectiv faptul că a optat pentru introducerea unui filtru privind eliminarea comentariilor care conțineau expresii jignitoare ori instigatoare, mai mult decât atât din probatoriul depus de petentă se observă faptul că partea reclamată le-a învederat următorilor săi să aibă un limbaj decent. Prin urmare, nu se poate reține, pentru reclamat, culpa de a nu modera comentariile care sunt adresate de către alte persoane la postarea sa de pe Facebook, nu se poate imputa răspunderea părții reclamate pentru comentariile utilizatorilor de pe platforma social-media, responsabilitatea comentariilor publicate revenind fiecărui autor în parte.

65. Totuși, o ingerință a statului în această speță, prin constatarea și sancționarea faptei ca fiind o formă de discriminare, deci limitarea libertății de exprimare, ar constitui un exces, o limitare nejustificată, o măsură neproportională în raport cu pericolul social al faptei și cu scopul urmărit, caz în care nu se impune interferența statului în limitarea libertății de exprimare.

66. În luarea deciziei Colegiul director se raportează la art. 30 din Constituția României care asigură libertatea de exprimare și prevede, în același timp, și limitele acestei libertăți. O ingerință a statului ar fi fost justificată dacă ar fi existat orice element de incitare expresă la ură pe criteriul etnic, în speță cu privire la minoritatea maghiară. Astfel cerința manifestării comportamentului în public a părții reclamate, de natură a aduce atingere demnității umane

îndreptat împotriva unei comunități și legat de apartenența acesteia la o anumită etnie, nu este îndeplinită în cauză.

67. Conținutul postării recloamate, a avut în vedere doar descrierea modului de inscripționare a autoturismelor Poliției Locale, și nu a avut în vedere denunțarea în mod special a categoriei de persoane încadrate în criteriul etnic. Opinia reclamatului a fost publicată în intenția de a prezenta o realitate faptică la nivel local, referindu-se la acțiuni și evenimente descrise într-o viziune proprie a autorului. Ca urmare, nu se poate folosi o ingerință a statului pe textul publicat, care reprezintă o percepție proprie a autorului.

68. Colegiul reiterează faptul că este esențial pentru persoanele cu activitate în domeniul politic, cultural, științific, jurnalistic ori a formatorilor de opinie, ca atunci când se exprimă în public, să manifeste o responsabilitate corespunzătoare poziției lor. În mod evident, exercitarea libertății de exprimare comportă obligații și responsabilități. Obligația de a evita expresii care, în mod gratuit, ofensează pe alții, care reprezintă o ingerință în drepturile lor, care astfel nu contribuie la orice formă de dezbatere publică capabilă de a duce la un progres al relațiilor umane, care are semnificație specială în situații de tensiuni. Se recomandă părții reclamate ca în continuare să depună toate diligențele în vederea moderării și eliminării comentariilor provenite de la terțe persoane, care adresează un limbaj jignitor, care diseminează, incită sau promovează observații sau opinii ce pot face obiectul unor interpretări care intră sub incidența prevederilor OG nr. 137/2000.

Concluzii

69. Colegiul director reiterează faptul că libertatea de exprimare constituie valoarea fundamentală a unei societăți democratice și pluraliste. Din această perspectivă, libertatea de exprimare are un rol substanțial în rândul drepturilor fundamentale cuprinse în Constituție și constituie trunchiul comun pentru exercitarea drepturilor fundamentale din sfera comunicării.

70. În această sferă se includ: dreptul la libertatea presei, dreptul la libera exprimare a creațiilor artistice sau cele din zona literaturii, libertatea de predare a științei și libertatea creației. De asemenea, de acest trunchi comun se leagă și libertatea conștiinței, a religiei și libertatea de întrunire. Acest grup de drepturi asigură participarea avizată a cetățeanului la procesele sociale și politice. Exprimarea liberă a opiniilor și credințelor, chiar și a celor nepopulare sau atipice, reprezintă condiția fundamentală a existenței unei societăți vii și capabilă de dezvoltare.

71. În nenumăratele decizii asupra libertății de exprimare, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a arătat că acest drept „*acoperă nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență ori considerate inofensive, dar și acele care șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței, spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică* (CEDO, Lingens c. Austriei)”.

72. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că “libertatea de exprimare, garantată de art.10 parag.1, constituie unul din fundamentele esențiale ale unei societăți democratice și una din condițiile primordiale ale progresului societății și împlinirii personale. Subiect al paragrafului 2 al articolului 10, Libertatea de expresie include „nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență [de opinia publică] ori considerate inofensive, dar și pe acelea care ofensează, șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică.” (CEDO, între

altele, Lingens vs. Austria, Oberschlick vs. Austria, Sunday Times vs. U.K., Observer și Guardian vs. U.K., Castells vs. Spania, Thorgeirson vs. Islanda, Jersild vs. Danemarca, Goodwin vs. U.K., De Haes și Gijels vs. Belgia, Dalban vs. România).

73. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a fundamentat necesitatea protejării libertății de exprimare în primul rând pe valoarea pe care acesta o reprezintă ca mijloc pentru a asigura buna funcționare a unei societăți democratice. Exprimarea liberă a opiniilor reprezintă condiția fundamentală a existenței unei societăți vii și capabilă de dezvoltare.

74. Astfel, având în vedere considerentele mai sus expuse, analizând obiectivul urmărit de partea reclamată, conținutul mesajului transmis, cât și rolul în societate al persoanei reclamate, Colegiul director constată că în speță „nu este necesară într-o societate democratică” o ingerință în libertatea de exprimare, fapta sesizată nu constituie contravenție potrivit prevederilor art. 2, alin. (1) și art. 15 din OG nr. 137/2000, republicată.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20, alin. (2) din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Faptele sesizate nu întrunesc elementele constitutive ale art. 2, alin. (1) coroborat cu art. 15 din OG nr. 137/2000, republicată, textul publicat se încadrează în limitele libertății de exprimare.
2. Nu se poate imputa răspunderea părții reclamate pentru comentariile adresate de către terțe persoane la postarea reclamatului de pe platforma social-media Facebook.
3. O copie a prezentei hotărâri va fi comunicată părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii:

Nu este cazul.

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări:

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BABUȘ RADU – Membru

BĂNICĂ CERASELA CLAUDIA – Membru

DIACONU ADRIAN NICOLAE – Membru

MOȚA MARIA – Membru

OLTEANU CĂTĂLINA – Membru

RAIU CĂTĂLIN VALENTIN – Membru

Data redactării: 07.08.2023

Redactată și motivată: M.M. și C.G.

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.

